3 1761 04460 8693

Monol'ogy i diial'ogy

PG
3937
M65
1920

From the Collection
of the late

JOHN LUCZKIW

PG
3937
M65
1920

FEB
1
1984

У ФОТОҐРАФА.

Всувається крізь двері присадкуватий, товстопузий добродій, по заводу різник; горішкувате лице злите потом; тяжко сопить і лице отирає червоною хусткою

Добр.: Хотів би я, паннунцю, зробити фотоґрафію, але порядну... Що?

Пан.: Дуже прошу.

Добр: Але згори заповідаю, що ціна мусить бути умірковапа, моя паннунцю, бо то гроший чоловік по дорозі не збирає. [Розглядає ся, а побачивши крісло, сідає отяжіло.]

Пан.: Є ріжні ціни, се залежить від величини і скількости. Які добродій бажають мати: візитівки чи кабінетові? Погруде лиш, чи цілу особу?

Добр.: Се...розуміється, шо цілу особу! Коли платити, то вже треба знати за що. Лиш голова, паннунцю, щоб була здорова—велика — так щоб дітям остала добра памятка! Зрозуміли мене?

Пан.: Розумію. За 12 візитових беремо три доляри, за кабінетові сім.

Добр.: Но, но! А ноги там також будуть?

Пан.: Коли добродій бажають, можуть бути й ноги.

Добр.: А та ціна то для старших людий?

Пан.: Все одно: чи для дітий, чи для старших!

Добр.: Що? Всюди платить ся за діти лиш половину.

Пан.: З дітьми завсігди тратить ся більше часу, бо суятять ся при фотографованю.

Добр.: Алеж на дітий виходить все о половину менше всього чим на старших. Здаєть ся панночко, ви се повинні

розуміти... Так є з убранєм так і з їдженем... Ось маєте, і в цирку за дітий беруть лиш половину ціни. Чи не так?

Пан.: Унас нема ріжниці.

Добр.: А се чому? Чоловік фотоґрафуєть ся не для себе, а для дітий, щоб мали памятку, моя паннунцю.

Пан.: [виходить до другої кімнати і спроваджує самого фотоґрафа].

Добр.: От і добре! [затирає руки]. З бабами годі дійти до кінця... а вже-ж довгий волос та розуму дасть Біг

Фот.: Даруйте, мій пане, однак не слід обиджати нікого.

Добр.: Я? обиджаю? Не плетіть дурниць! Бачите, я говорю своє а вона своє й ніяк нам дійти до кінця! Ха!ха!ха!... З яким жовтодзюбом, або жовніром, тоби зараз розговорила ся!

Фот.: Пане, се моя дочка!

Добр.: Но, но... не шкодить! Але, але... пане фотоґраф... чи можна у вас дещо випити? га? В горлі пече, мов

горяча смола...

Фот.: Вибачайте, добродію, се фотоґрафічне заведенє, не коршма!

Добр.: Так?... Дуже жалую! Але бачите, страшно горячо...

Фот.: Чогож властиво бажаєте добродію?

Добр.: Но..—лиш прошу не сердьте ся ! Злости, мій пане, не бою ся; коли хочете зі мною розмовити ся — то лиш по доброму! Отже, уважайте: За свою фотоґрафію даю 3 доляри, але за жінки лиш два, а за дїти по одному зеленькому!... Добре?

Фот.: У нас є стала ціна й ми не торгуємо ся. Хочете то добре, а нї то годї!

Добр.: Що там стала ціна? Стала цї на — се сміх! Швець також має сталу цїну, а за бабські черевики бере менше, чим за мужеські — а що доперва за дїточі?! Спустїть, пане, троха. Га?

Фот.: Не можу, добродію.

Добр.: Нї доляра?

Фот.: Нї одного цента!

Добр.: [пошкробав ся в потилицю]: А ручите, що буде подібна?

Фот.: Коли фотоґрафія буде зла, не мусите її принимати. Наша фірма ручить за добру роботу.

Добр.: Хі, хі!... що там фірма? Начхать менї на фірму! От, маєш!.. Я добродїю, не маю фірми, але лучшої ковбаси, як у мене, нїгде не знайдете...

Фот.: Вибачайте...але... не маю часу на балачки.

Добр.: Балачки — фі, фііі... Хочу, хочу, добродїю, зробити дві фотоґрафії моєї жінки і маленького синка.

Фот.: Отже пристаєте на цїну?

Добр.: Щож маю робити, коли тягне те шкіру з чоловіка. Але заповідаю, що не прийму коли фотоґрафія не буде подібна!...

Фот.: Алеж я сказав вам, що можете бути спокійні.

Добр.: Жінка мала бородавку на

правому лици,..уважайте щоб була і на фотоґрафії.

Фот.: Розуміють ся, що буде.

Добр.: Мусить бути, розумієте? Через ту бородавку я й полюбив її. Що, думаєте, що ні? На Бога клянусь!... Та бородавка дуже поганила їй лице... так подумав я, що се гаразд, бо ніякий лапсердак не злакомить ся на неї!... Що?

Фот.: Коли вам сподобала ся, то може й другим.

Добр.: Що? Моя жінка? Е, що ви знаєте?... Шкода й говорити... [Хоче йти, але пригадав собі щось]. А коли будуть фотоґрафії готові?

Фот.: В два тижні по знимці.

Добр.: Нехай буде! Тільки ось: моя жінка звала ся Євка, а синок Микитка; їй було... заждіть... трийцять сім, здаєть ся...

Фот.: Сього менї не треба знати.

Добр.: Як же ні, мій пане? Таж не будете знати як зробити! Синкови було

сім літ, як помер.

Фот.: То ваш синок помер?

Добр.: Умер, умер, пане.... а я.... і жінка померла. Два роки тому, пане, вже обоє на кладовищі!... А що-ж ви думали, що яб дав їх за життя фотоґрафувати? Маю ще одного старшого сина, так сей хоче мати фотоґрафію небіжки матері та брата, отже-ж...

Фот.: [сердито] Йдіть до чорта, пане добродію! Чи ви, вибачайте, при здоровому умі? Як же менї мерців у гробі фотоґрафувати? Може маєте які старі фотоґрафії?

Добр.: От, верзете... колиб я мав дав ні, то пощож менї нових — не маю нїяких...

Фот.: То дайте менї спокій. Я не вмію мерців в гробі фотоґрафувати?

Добр.: Чому — ж нї? Винайшли таке світло, що просвічує наскрізь. Засвітїть таку лямпу, то й буде!

Фот.: (втворив двері). Йдіть, добро

дію за двері! Вам би крізь голову просвітити треба, щоб розуму дошукатись! Бувайте здорові!

Добр.: [за дверима]. Ага, от і маєш фотоґрафа! Не зробиш, бо не вмієш! Мій син читав, що проміне таке крізь скалу просвітить, не то що гріб!... От, дурисвіт якийсь а не фотоґраф!... Богато ще тобі учити ся, паничику, бо дурний як пень!., Ох як горячо! Пече!..... Коби хоч скоро зайти до якого шиночку. Ох, ох, ох!

ІМПРЕСАРІЙ.

Входить на сцену чепурно прибраний мущина, у фраку, кланяєть ся у всі сторони та урядовим тоном проголошує:

Маю честь повідомити всіх зібраних, що з причини наглої хороби артистів, концерту продовжати не будемо. Гроші за тікети відберете при касі.

[Кланяєть ся й відходить, але за хвилю повертає на сцену й говорить вже зовсім товариським тоном:]

Але остерігаю вас: при касі сидить моя Явдошка.. треба признати, не зла жінка... але як нападе її лихий... кхе, кхе... настрій... тоді я-б не радив нікому чогобудь у неї домагатись... (по

хвилі) Поважані гості певно гнівають-ся на мене за той завід?

Потіште ся тим, що після вінчаня і я завівся... і то зараз другої днини!... Хтож бо міг предвидіти, що з неї така горячка?.. А всьому тут винен той про клятущий звичай дівчат-відданиць, що натягають полуду на свої лиця коли хо чуть вже кого опутати!..

А щоб далеко не шукати, то скажу, що таки між зібраними на сім нещаснім концертї є чимало таких... гм... вродливих дівчат...(здержав ся, по хвилї до одного із гостий :) Ого?... Що, добродію, думаєте сим.,ого" сказати? Пождіть, не хапайте ся, ще не знаєте, пане добродію, що... я ... скажу, — ваше ,,ого,, ще передвчасне.

Пригляньте ся, добродію, своїм сусї донькам — чи знайдете в них що більше крім... (ликає слину) прикрас та із куточків уст заманюючих до себе обі цянок роскошний? А лагідність та добро

та так і бе із тих ясних, блискучих оче нят... (огірчено): Лагідність?!.. О, Явдохо! І ти також так невинно споглядала, а я дур.. о, вибачайте, я вже почав хвалити себе, а то не в сьому річ. [Про ходжуєть ся по сцені] А скажіть, мої панове, хтоб із вас не кинув ся під дрібонькі ноженяти тих божеських сотворінь? Котрий із вас не давби послїдньої краплї крови із свойого тїла, щоб тільки здобути ті рученята, устонька?.. [мовчанка. Задивив ся в одно місце, а по хвилї до одного із присутних]:

Що?... На що се говорю?.. Каже те, добродію, щоб концерт кінчити? Ех, мій пане, ви менї все перебиваєте й не даєте пояснити справи! Ще наслухаєте ся концертів у свойому житю аж вам остогидне!... Для жонатих, концерти нїщо цїкавого...

[звертаєть ся до всїх:]

Отже, я хочу так лиш згадати, що і моя Явдошка мала також чутлива серде-

нятко й загадочну усмішку, про яку я вже мав честь вам згадувати... а сьогодня? Мій Боже! Як то стало ся, де поділо ся?.. Коб ви знали, як я терплю!.. (притишеним голосом, довірочно): Тому, що добачую у Вас на лици співчуте для мене, скажу вам всю щиру правду: ся хороба артистів, що нам концерт перебила — се нїщо иншe як проста сварка моєї жінки із артистами!

(довірочно у бік:)

Нехочу я обмавляти своєї Доцї, але вона страшенно заздрісна (всміхаєть ся) о мене! Не вірите? Слово чести!...

Ну, розуміеть ся — не можу сказати, шоб я був поганий (натягаєть ся, покручує вуси й поправляє дещо на собі) ба, ще деякі жіночки кажуть, немов то я таки гарний був собі... із боку.. коли мовчу... але, щоб аж переслїдувати мене із ревнивости, на се треба аж моєї жінки! Не хоче нїяк порозуміти того,

що імпресарій чейже не може вовком глядіти на артистки. Він же мусить бу ти упереджаючо чемним супроти пяністок і співачок — се-ж бо є його обовязком. Через дванайцять літ. від коли менї театральний хор в церкві, при вівтарі, заспівав "многая літа". все та сама історія повтаряєть ся!

Вона так і вбиває мене своєю ревнивістю... Їй завдячувати мушу цілий ряд неповоджень. Прийшло до того, що мої хористки геть порозбігались. Щоб жити, мусів я обвозити скрізь по ярмарках двох зрослих братів! Але із сими також менї не повелось — один із них втік із дівчиною-рибою, а другий оженив ся з моєю служницею й заложили пральню. Менї-ж остав тільки пасок на памятку!

Тепер вдало ся менї зібрати чудовий комплєт: сопранїстку панну Шуйську, солїстку на контра-басї "мис" Нелі та славного флєтиста, Француза, певно з чеської родини, бо зветь ся Недо-

дмухаль та ще й дуже любить троїти хробака!

Саме перед хвилею ось яка траґе дія счинилась: Бачу, моїй сопранїстці відопняла ся на грудях пришпилена китиця цвітів. Я почав поправляти а ту — як на лихо — мов бомба впадає моя Явдошка; панну Шуйську прозвала со рокою; менє луснула в зуби, так що я стрімголов полетїв на спячого Француза, а всїх других почала лаяти за те, що помагали менї в.. ох! встидаю ся навіть сказати... в ломаню супружої вірности!

Мов грім із ясного неба, так і сей поступок моєї жіночки, наполохав всїх артистів. Співачка попала в спазми, контрабасїстку почало ломити в плечах, Недодмухаль, що і так терпів на задуху, зовсїм стратив віддих!

І прошу — самі скажіть: Чи можна думати про докінчене концерту в таких обставинах? Впевняю вас: я зовсїм про

пащий! Нехай Господь Бог на страшнім суді скарає тяжко того, хто вигадав ту страшну жіночу зависть! (Павза).

А однак — колиб ви, мої панове і панї, знали її ще дівчиною!... Памятаю так добре, гейби се було таки в першій частині концерту: Вона сидїла у садку та обскубувала листки із рожі. Поглянув я на неї і подумав: знаменито підходить на касієрку, а ще краще передиралаб карти вступу на салю. В одну мить серце моє запалало любовю і я закохав ся повисше ух. В захваті я сказав: Одно прихильне слівце скажи а повірю тобі мою касу на цїле жите!

Вислухала вона тее, а тодї каже: Ви знаєте, мій пане, я не є самостійною, моїм імпресаріем є моя мати... Коли вона пристане на зломане контракту... ну... то... Так менше-більше говорила, а за малу хвилинку ми вже були по слові...

Ось така, бачите, історія моєї лю-

бови, любови, що мене ублагородчила, бо — признати мушу — за часів мойого парубоцтва з мене був троха шалавило. Молодички, дівчатка... тее, тое...

Нинї цїлком що иншого. Чоловік вже перепрацьований тими безчисленними концертами, а до того ще ті артистки!... Бачите, нї на що не зважають йдуть мов сонні по землї, очима впялив шись десь поза хмари; розсїяні до безконечности — не памятають про най більш потрібні річі: ся губить ноти, тій попсувалась причіска волося, тамта зно ва забула, що розвязана стяжка псує за гальну красу. Ну, прошу, я театральний підприємець не смію діткнути ся тих річий. Не вже-ж не є се моїм обовязком дбати про порядок? А колиб навіть — возьмім що таке стало ся — для заохоти молоденької співачки прийшлось їй поцїлувати в чоло, або і низше.. чи є що злого в сьому? Адже-ж я не ворог нї їй, нї собі! Се тільки ради заохо

ти!... Але, прошу, чи моя Явдошка розуміеть ся на таких справах? Ні! бо коли б розуміла ся, яб не мусїв понижати свою гідність зміною підприемства.

Впевняю вас... (в бік немов відповідаючи жінці: зараз!) Впевняю вас, що ніхто із красших артистів... (як перше у бік: зараз!...) зі мною не піде... (як перше: зараз!... іду! до публики:) Се моя Доця мене кличе. О, вона менї не подарує того, що я так довго із вами розмовляв...

Але я за те пімщу ся на нїй: розвяжу ся із артистками а стану імпресаріем від особливостий... над'звичайних особливостий... га, що зроблю... пічну показувати людям свою власну жінку... свою заздрісну жінку!...

СВІДОК В СУДІ.

На сцену входить середних літ парубяга, в якійсь дивачній одежі, несміло кланяєть ся, гейби судії, раз-по раз переступає з одної ноги на другу й жахливо та неясно відповідає на питаня судії.

Га? Матвій Нагнибіда? Се я, так я, прошу велебного суду. [тихо]. Ая! безженний, прошу велебного суду, але гадаю колись оженити ся, бо Мариська Рифкова обіцяла вийти за мене, як дістану роботу!... [тихо]. Кажете, се вас не обходить? У-гу!... [тихо]. Ая! був караний. [Наслухуе]. Кілько разів? Раз, прошу велебного суду, ще як ходив до школи та сказав вчительці, що

вона дурна, то так мене покарали, що два днї, вибачайте, сїсти не міг — ая — так болїло. [тихо]. І се вас необходить? О, о! розумію. [тихо]. Чи сидїв в „Іва новій хатї"? Нї, не мав ще нагоди... [тихо]. Так велебний суде, я мав кілька справ перед судом, але то дрібниця.. Заскаржив кравець за дурних двайцять долярів і засудили мене зовсїм не по-правдї, бо... убране було зле зроблене.. і я мусїв заставити у жида. [тихо]. О, велебний суде! із другими жию в згодї, все вважаю, щоб їм вгодити як слїд... Не хвалю ся, але щоб других охорони ти перед нещастєм, маю защеплену вїспу [робить рух, гейби хотїв показати де защеплено]. Не треба кажете?... Як не треба, то вибачайте. [у бік, немов до оскарженого] А що добре держу ся? Не бійте ся, я вже вас викручу з біди! [В голос:] Маю сказати все, що знаю в тій справі?... Дуже менї мило. Ось, бачите таке воно: Того то вечера ми бу

ли на пиві в коршмі під „золотим биком" Із нами були: Клепало, Голка, Бабій і та Мариська. (Коли говорить про Мариську, підморгує та підсьміхаєсь). Коби ви її знали, пане судіє, то й суд оставили би а пішли за нею... (тихо). Ах, дуже перепрашаю коли се не доречи. Ось, так воно було: Мариська зробила око до Бабія. Голка всердив ся і назвав його... (тут прикладає руку до уст й шепоче, щоб нїхто не чув, що говорить). Я кажу до нього: чи годить ся в чесному товаристві таке говорити, а він до мене: „сиди тихо вїслюку!" [тихо]. Нї, прошу велебного суду, я не маю нїякої урази до Голки і кажу се, не тому, щоб його оскаржити а лиш хочу подрібно представити цїлу справу... Отже, коли Голка сказав Бабієви (говорить стиха, щоб не чути) тоді Бабій сказав Голці, що він є (тихо шепоче). Слово по слові і счинив ся крик. Я, розумієть ся, вспокоюю їх.. Та нараз схо

пив ся Клепало, і мене що, тут в нїчому не був винуватий, луснув кулаком. [Ти хо.] Пане судіє, питаєте чи в плечі?

Гарні менї плечі... Хиба хто на плечах носить окуляри?... Аж потемнїло в очах від того удару... (тихо.) Але не пишіть того в протокол, пане судіє! Я не оскаржую Клепала — він мій товариш, а я не хотїв би, щоб хтось знав про се, що він так зле вихований... (мовчанка). Чому вдарив мене? А хиба я знаю? Думаю що в нього вже така хороба, бо в нього повтаряєть ся хро-ма-тично. Бачите, одні терплять на серце, инші на голову а він побиває товаришів... (мовчанка). Тримати ся порядку? Гаразд! Отже тримаючи ся за лице одною рукою, другою, що була вільна, махнув... і кажу: Опамятай ся, божевільний, адже бачиш, що тут є панї... Чи може я зле зробив що Мариську панею назвав? А бачите, се невинне слівце вкололо Бабія... Що ти собі думаєш, ка

же він, Мариською зуби витирати, говорить, і... я вже не мав часу оправдатися, коли він вхопив мене за ковнір і помагаючи собі ногами та колінами, випросив мене за двері. (сміється та здвигає раменами). Розуміеть ся, я нічого на сьому не втратив — „Під золотим Биком" і так було тісно, а повітре, наче в парні! (мовчанка). Чи я його скаржив? А то нащо? Він більше витерпів, як я, його ще сумлінє мучило!... Але, щоб пан не зробили якого вжитку із того... я лиш для зрозуміня справи так говорю. От, посварили ся між собою, та й перепросили! (тихо). Чи мене перепросили? [впадає в гнів]. Прошу велебного суду, другої днини я самий пішов до них, щоб перепросити! Я не хочу незгоди — та нїхто не хотїв зі мною говорити, такі уперті. Казали, що я їм попсув цїлу забаву бо, як вийшов, не було кого бити!... Але, що се мене обходить, нехай гнївають ся, я їм не на забавку!

Знаю що — чи скорше, чи пізнійше — самі до мене прийдуть! Не хвалю ся, але в мене чудесний хист забавляти гостий. Із тим я нещасний таки вродив ся! Маю щось такого — самий не знаю, що се — що хочби й сотку людий забавлю своєю особою. (мовчанка). Чи можу вже відійти? До побаченя, може невдовзі... (у бік, немов до оскарженого:) А, бачите, як вас викрутив? Не казав? Ось, який штукар з мене! [до судії]: Низенько кланяюсь велебному судови! .

(відходить)

ЧИТАЧ ОГОЛОШЕНЬ.

Входить на сцену оригінально прибраний, не дуже ще старий добродій та цікаво споглядає на зібраних.

Але-ж то народу зібрало ся! Як на ліцітації! О, я не люблю таких збіговиск, хиба що мушу... Найкрасшим моїм занятем, мої панове і пані, се читане. Як лиш зарву яку вільну хвилю, зараз сідаю собі в теплому кутику і читаю. Часами, як одно прочитаю,то хапаю за друге. Я се вже не раз і не два казав, що нема нїчого красшого, як чита не -нїщо чоловіка не просвітить так, як читане! Часописї се знаменитий винахід: вони чоловіка найбільше осві-

домлять та прояснять йому ум. Маю велике поважане для редакторів часописий! Бо подумайте: колиб не було редакторів, не булоб часописий, а тим самим і оголошень. О, правда, я й забув вам сказати, що я читаю лиш самі оголошеня — инше мене зовсїм не обходить. Що мене обходять якісь там Вільсони, Франки, Грушевські і т. д.

Скажу вам як добре знакомим, що я нераз навіт лихий буваю на тих, що всякою полїтикою займають ся. Се тільки втрата часу та занедбуване обовязків. Оголошенє — то розумію! Чоловік не лиш богато навчить ся із них, але ще дещо й користи із того мати ме. Не знаю як хто, але я в оголошенях розлюбив ся як в гарній якій дївчині. Ви, прошу, не дивуйте ся тому та не смійте ся із мене, бо лиш оголошеням завдячую своє становиско а то й житє. (зворушений.) Коли я мав тільки ще три роки, то загубив ся від матері, а

віднайдено мене при помочі оголошеня.

Через оголошене я дістав роботу у склепі. Коли менї підросли вуси я вичитав, в... (подати яку часопись), що в... (подати яке підприемство) є старий плащ на продаж, а що заповіда ло ся на зиму, я пішов, оглянув і купив за малі грошї... а при тій нагодї пізнав свою пізнїйшу жінку. Казав я добре витріпати... (не думайте, що жін ку) та позашивати дїрки, но... і ношу ще по нинїшний день. А як то менї до лиця було в тому плащи!... Хоч не дуже то вродлива, а до того сварлива та вперта та моя жінка, але за те принесла менї три тисячі з собою .Я взяв грошї готівкою, почав розчитуватись в оголошенях і робив не злі інтереси. Вичитував всї лїцитації домів, склепів та землї... Купував всякі золоті річи від тих, що грошей потребували і так збільшував свій маєток. Моя Гандзуня також поволи розлюбила ся в читаню оголо-

шень. О, вона дуже понятлива! Вечером лиш переглядали оголошеня: Вона вишукувала, що їй підходило до вподоби, а я брав се, що моїм здібностям відповідало. На жаль від якогось часу мушу ховати перед нею часописї. Я вже нераз казав, що на світї нема нїчого зовсїм досконалого, а женщинам особливо богато дечого бракує... Ось одного разу сидимо й розчитуємо ся в оголошенях. Сиджу й дивлю ся, а моя Гандзуня витинає якесь оголошене. Питаю на що се, а вона відповіла що готовить менї якусь несподїванку. Нехай буде — думаю і жду. І діждав ся: В кілька днїв пізнїйше іду собі парком... і чи повірите менї панове і панї? На лавочцї, під смерічкою, бачу свою Гандзуню із якимсь залізним безштаньком!... Сміють ся й заїдають солодощі... Гарна несподїванка! Що?... Опісля я переконав ся, що се оголошене, то була приватна кореспонденція моєї Гандзунї із

тим зализаним обідранцем!... Гандзуні я заперечив читати оголошеня а тому зализаному встругав оголошене, щоб до Гандзуні не підпускав ся, бо йому боки патру та ще перед суд запізву. По часі дізнаю ся, що мій суперник є... ну, чи повірите мені... є аґентом від оголошень!... Ось, яких то смоктиків вживають до так важних справ!... Хто другий бувби сим зразив ся, але не я! Гандзуня прогішилась — але хто нині без гріха?... Брехня брехню поганяє, брехню й підлоту знайдете і в оголошенях!

Часами читаєте оповістку про вінчане, із закінченєм: Щасть Боже дібраній парі!... Дібрана пара!... А той добір в тому, що обоє нічого не мають!... Або таке: Родичі молодої дуже гостинно принимали. А тут, вся гостинність в тому, що дали самогонки, та голову замакітрили!... От, брехня! Я се пригадую тому що як завтра прочитаєте на ме не критику, щоб також не вірили, бо се буде брехня. [Живо виходить.]

ВСТИДЛИВИЙ ЖЕНИХ.

ДІЯЛЬОГ.

Скорик [самий]: Що то за чіп із ме не? Вже семий рік кручу ся коло Юлеч ки й не можу здобути ся на відвагу, щоб їй виявити свою любов. Чую що люблю її... гм... всім тілом... гм... й душею... обома нараз! Коли її не бачу, здаєть ся менї, що я готов прямо сказати: „На-значи день нашого вінчаня!" — але тіль ки вона підійде до мене, слова вязнуть десь у горлї. Коли вже й пічну говори-ти, то про все згадаю, тільки не про лю бов...

Вона, коли дивить ся на мене, то її оченята світять так жарко, що мене пробивають наскрізь та дошукують ся того, що я хотів сказати, але тоді мене обнимає така трівога, що ні-за-що я не в силї прийти до справи.

Можу сидїти коло неї навіть дуже близенько, можу говорити про все — навіть про дїти манїсенькі, тільки не про женячку. Говорити му про найновійші моди капелюхів, спідниць, черевиків а то і панчіх, але як зачну покашлювати й сувати кріслом щоб відкрити всї тайни свойого серця, в одну мить зморозить менї моє серце, в горлї задавить, а по хвилї вся кров залле менї лице і очи, мов горяча вода у парнї...

Я розумію, що те все троха за довго тягнеть ся, але що-ж... нїяк не зберу ся на відвагу! Бог святий знає скільки то промов я вже вивчив на память, щоб красшими словами виразити свої почуваня, та... лиш посуну кріслом а

вже слова, мов та зачарована пташка, пурхнули в безвісти... Ох, розпука моя!... [хвилю мовчить].

Я рішився, розуміють ся, рішився зробити се — так, зробити се — при най близшій нагоді коли зійдемо ся, хочби й ще раз не вдало ся. Але зараз — чи памятаю гаразд форму освідчин, що вивчив колись? О, пригадую — я читав в тій книжці, що Юлечка позичила менї до читаня. Ага воно так: „Марусю" — розуміють ся, тут мушу замінити на „Панно Юлю!" — княгине серця мойого!... Від кількох вже літ кохаю тебе всїми поривами душі моєї. (Видно й другим серце рветь ся, подібно як менї). „Марійко! — тут знова мушу сказати: Юлю! — чи приймеш серце моє палаюче любовю — воно справдї стає менї горячо — [втирає піт з чола] — з любови, — от знов забув, як далї — з любови до тебе! Чи схочеш зі мною подїляти долю й недолю — сє послїдне треба би

пропустити — пливучи сміло по розбурханому морю людського життя?" —

Ах, чи не чудова тут гра слів? Я певний, Юлечка здивуєть ся незмірно моєю краснорічивістю! Я певний успіху — а як ні, то — то прийде ся йти в світ за очи — ні, не те... але треба причесати ся, а то застане мене так розхріс таного. (Вийшов на лїво).

Входить Юля, з правої сторони.

Юля [до себе]: Ох, Боже, які то ди вогляди ті мущини! Деякі із них за скорі, другі наче мазь повільні. Ось хочби Скорик — він до всього скорий, лиш в однім спізняєть ся. Я певна, що він мене про все спитав, все розказав а про одно вічно забуває... Вже сїм лїт в двій ку ходимо, вже би і час повінчати ся а він нї чи-чирк. Я вже кілька разів сама наводила його на дорогу та він все, наче той вуж, виповзнеть ся. Думаю, що вже дальше годі! Місяць за місяцем,

рік за роком уходять; мої ровесниці вже й дїточками обсипались. а тут жди та слину пускай! Здаєть ся. коли сим разом не освідчить ся, то сама таки присилую його до сього. [стук у двері]. О. се він стукоче — пізнаю гаразд. [В голос]: Прошу!

Входить Скорик.

Юля: А я пізнала. що се ви стукали, пане Скорик.

Скорик: Справдї?

Юля: А вже-ж. час було навчити ся.

Скорик: Може-б ви попросили мене сїсти? Я страшенно змучив ся.

Юля: (підсуваючи крісло): Дуже менї жаль вас. Прошу. сїдайте ось тут. коло мене.

Скорик: Дуже дякую (сїв). Який прекрасний вечір. чи не правда — коби хоч дощу не було.

Юля: У-гу! Коб-не було! (мовчанка).

Скорик: Як ваше здоровлячко?

Юля: Гаразд, дякую за память! Тільки трошка пригноблена.

Скорик: Те саме зі мною. (по хвилі): Що тепер робите?

Юля: (підносячи якусь вишивку, що стояла на столику.) Се для братчика. [Примилюєть ся]. А чи не схотїли би і ви, щоб я вам що вишила?

Скорик: Нї — себ то — так — хотїв би. [Присуває своє крісло до Юлї]. Чи ходили на прохід сьогодня?

Юля: Ходила у місто по закупки.

Скорик: Мило менї се почути. А яка цїна на баралолї?

Юля: Не знаю — не питала.

Скорик: Чи є вже молодий горошок?

Юля: Нї. ще завчасно.

Скорик: (мовчить, немов придумуючи нове питанє; по хвилї присуваєсь близше, питаючим зором споглядає на Юлю, нарештї відзиваєть ся:) Здаєть ся, я прийшов за скоро.

Юля: Нї, здаєть ся припізнили ся.

Скорик: Я ходив — ну, ходив побачити свойого осла. Може й ви схотїлиб побанити?

Юля: Нї, нї! Не хочу мати нїчого спільного з ослами!

Скорик: (пошкробав ся за ухом, по воли суне крісло близше — говорить у бік): Хочу дійти до кінця, та.... забув цїлу промову й нї словечка не згадаю. [В голос до Юлї): Незнаю чому, але чу ю ся дуже погано.

Юля: Жаль менї вас! Я вже від дов шого часу завважила у вас певну зміну. Чи се не хороба серця?

Скорик: Те саме і я думаю. [у бік]: Я-б хотїв, щоб то серце зовсїм вже перестало бити. Млоїть щось, обморок ме не находить.

Юля: [глядить Скорикови прямо в лице]: Пане Скорик, що це ваше лице так кровю налило ся?

Скорик: Менї страх горячо стало.

[хустиною втирає лице].

Юля: У вас певно горячка. коли вприли. а то в хатї зовсїм холодно.

Скорик: Вам холодно? [у бік]: Я-б хотїв, щоб менї так було! [в голос] Пан но Юлю. що менї робити тепер?

Юля: Що вам робити? Вам може що злого приключило ся?

Скорик: Я хочу.. я хочу щось... зробити... та не знаю як...

Юля: [сердечно]: То можеб я вам помогла?

Скорик: Нї. я. бачите. забув. що мав говорити.

Юля: Подумайте троха — пічніть із початку. може вдасть ся. О що вам ходить?

Скорик: О. так. дякую!... Ось. ага... а я і не бачив, що у вас нові черевики!

Юля: (у бік): Що за осел! (В голос): Чи ви справдї не доглянули вже давнїйше?

Скорик: (присуваючи крісло): Вам

дуже гарно в сих черевиках.

Юля: То добре, що вам подобаєть ся.

Скорик: Так, але... (у бік:) Хиба пічну. (В голос:) Панно Юлю — ви знаєте — ви знаєте — від довшого часу— ви знаєте — я — хочу — —

Юля: Чого хочете?

Скорик: Ви розумієте — я хочу — спитати — чи ви би схотїли — не так — чи ви любили би мене — з бородою?

Юля: Думаєте, що вам поросте?

Скорик: Медвежого товщу куплю й мастити му, то поросте.

Юля: [у бік]: З тебе цілий медвідь! [В голос] Та не робіть сього ради мене.

Скорик: О, нї, я се зроблю ради себе — властиво — ради волося — воно буде міцнійше. Не думаєте, що так буде?

Юля: [у бік]: Коби твій розум та язик поміцнійшали! [в голос]: Не знаю, що про се думати.

Скорик: [у бік]: Вже забув як та промова починаєть ся — треба буде хи ба по свойому починати. [В голос]: Панно Юлю, ми вже довгий час знаємо ся — чи не правда?

Юля: Так, пане Скорик, поверх сім літ, думаю. [у бік]: Відай думає освідчити ся. [В голос]: Я завважила, що із кождим днем старію ся а й у вас також зморщки запримічаю. (у бік): Коли се його не зрушить, то вже не знаю, що почати.

Скорик: І ми вже красше не зможемо себе пізнати — чи не правда?

Юля: Здаєть ся, ні, оскільки я про себе можу сказати.

Скорик: Ми розуміємо одно другого дуже добре, чи не так, Юлю?

Юля: Так, менї здаєть ся, що я вже добре знаю, який із вас мущина, а ви певно також зміркували яка я.

Скорик: Незбита правда! Я знаю добре яка з вас дівчина! [мовчанка. По

хвилї Скорик присуває своє крісло; Юля робить те саме]. Юлю — від довшого часу я вже думаю про те, який би я був щасливий, колиб... колиб...

Юля: (підхоплює): Колиб що?

Скорик: Колиб — колиб я знав, що ви — що ви — також — думаєте, що — сьогорічна зима буде дуже остра!

Юля [згірдно]: Я не знаю і не дбаю про се! Чи ви лиш про се і думали?

Скорик: Чому питаєте — нї — себто — так. Я, — я — [обтирає потом зрошене лице]. Я думав, що коли не буде остра, то — то — може бути...

Юля (перебиває): Що? говоріть вже раз!

Скорик: Може бути теплїйша, чим минулого року. Отже, колиб — (присуваючись близше) — я думав — панно Юлю — я думав — щоб — відложити дещо на теплий кожух.

Юля [сердечно сміється]: Коли тільки всего маєте думати й говорити

зі мною, то нощо стільки зволїканя, гиканя та впріваня!

Скорик: Може і так. Юлю (присуваєсь ще близше, глубоко зітхаючи), що вам більш до вподоби: простий волос чи кручений?

Юля: Сама не знаю. Ах, який ви!

Скорик: Менї більш подобаєть ся кручений — як ось ваш, панно Юлю!

Юля: Припустїм — вам подобаєть ся — але що з того?

Скорик: Юлю, чи можу вас просити о — згоду — змінити —

Юля (злісно): Що?

Скорик: Чи поможете — як се сказати... (у бік) Ото раз, слова не знайду!

Юля: Що поможу?... Насмівати ся надімною? Нї, сього досить, можете забирати ся...

Скорик: Не кажіть так! [з розпукою]: Не проганяйте мене, Юлечко, а то смерть собі заподію. (Плаче). Ох, Боже, що то без мене зробить моя не-

щасна мамочка. Ох, Юлю, як можете бути так страшно жорстокою?

Юля: Неправда ваша, не я, а ви жорстокий. Ви вже сім літ безперервно ходите до мене а за той час ви ні разу не згадали прямо, що хочете женитися. Тепер ось що вам скажу: Коли ви справді думаєте колись освідчитися, то чому сейчас того не зробите? (у бік): Я рішила бути рішучою і свого докона ла!

Скорик: [радісно] Юлю, Юлечко, мій ангеле дорогий! [у бік]: Ось, і нагадав. (Голосно, з чутем): Ти щасте життя мойого! Радосте мойого серця! Зіронько моїх надій! Сонічко золоте!... Ох, Юлечко, я се здавна старав ся вчинити — сто разів думав вже освідчитись, та слова в горлі застигали. Чи справді не гордуеш мною, схочеш мене за свойого ... чоловіка?

Юля: Я справді ... не знаю чи заслужили ви на се?

Скорик: Оставмо се — воно покажеть ся в будуччині. (радісно) Ох, який я щасливий, що все так легко пройшло. Чудова ніч. хоч дощ наче із цебра лле. Та все те дурниця [із радости аж підскакує].

Юля: Тепер. я вас прошу, задержіть те все в тайні.

Скорик: Ні. ні-за-що у світї! Почуваю ся бути так щасливим, що язика не вдержу, він аж тепер мусить попрацювати!...

Юля: От менше говоріть. а скорше постарайте обручки!...

Скорик: Я вже маю! [шукає по кишенях] Ось. тут є, тут вони не від нині ждуть слушної хвилї.

Юля: І чомуж ви їх давно не показали?

Скорик: Я обавляв ся, щоб ... щоб не були за тїсні... Ох, який же я тепер щасливий! Скажіть. що менї тепер робити?

Юля: Сидіть тихо!

Скорик: Не годен ... я мушу кричати, скакати, цілувати із радости!...

Юля: Пождіть, на все прийде ще час!

Скорик: У вас ще прийде, а в мене вже настав ... коби лиш піп нас звінчав!... [Обіймає її й цілує, аж лящить. Юля соромливо рпучаєть ся:]

Завіса спадає.

ЧИ ПРАВДА СЕ?

Куплєт.

Голубки — дівчатка
Хотять лиш одного,
Де тяжко рішитись
Люблять сього й того. —
Дівчатка, — еге, —
Чи правда се?

Жонаті більш сталі
Одну тільки мають,
А трийцять полюблять
Як часи сприяють. —
Жонаті, — еге, —
Чи правда се?

Жіночка, з окрема,
Так собі міркує:
Жий серце весело
Як мужик працює. —
Жіночки, — еге, —
Чи правда се?

Парубки — гільтаї —
Виборів не знають,
Коби лиш спідниця
А вже ся кохають. —
Хлопчики, — еге, —
Чи правда се?

ЗАБУДЬКО.

Входить на сцену в капелюсі, кланяєть ся не знимаючи капелюха.

Проклятуще розсіяне! Йдучи, мав я поступити до капелюшника відобрати з чищеня мій капелюх! Завтра, як лиш не забуду, маю женити ся із тою... но, тою... (вдаряє в пальці) ось не нагадаю. А капелюха менї конче потреба [ми можіть зводить рукою в гору і попадає на капелюх]. От-то раз!... О, о, о... зга дав тепер... до хати менї принесли.... [виймає з кишенї рушничок; втирає ли це]. Ух, як менї горячо... але нїщо дивного .. стільки зворушень нарз [гля

нув на рушничок]. Що се рушничок?!. Видно забрав із реставрану! Е, се дурниця — не такі вже річи я забирав через розсіяне!

Перед двома тижнями вибравсь я у гості до Саєвичів. Приходжу, подзвонив, втворили менї двері, входжу до хати. Застаю хазяйку в дома. Починаю розмову про товариство, представленя, концерти.... аж бачу якесь замішане. Кажуть що мене, не знають!... Приглядаю ся і бачу, що хазяйка яких 40 лїт старша від Саєвички!... [Сїдає на кріслі й перебирає пальцями по колїнах]. Ось тобі маєш — здавало ся менї, що се пяно! [встав]. Але, про що се я говорив?... Ага, рушив поїзд з Гімлї — у возї повно людий, питають про тікет... [звертаєсь до одного на салї]: Що? Старенька жінка? От, правда, я попередне не скінчив. Коли счинилась метушня, вбігає хазяй, чоловік не молодий, але кремезний і не питаючи нї про

що називає мене голодранцем. ,,Упхав ся тут, каже він, щоб нас обікрасти та порізати сейчас покличу поліцію''! Почувши се, вибігаю у сїни, накидаю на себе загортку і за хвилю я вже на вулиці. Та годі було втїкати — кругом мене збіговиско людий! Сміють ся із ме не. Чого? думаю. Дивлю ся, а я, замісць загортки, натягнув кімону [ранній стрій] хазяїна. Подумав я: ,,нехай буде, що має бути, але таки вже не вер ну до тої хати, кімону вишлю завтра рано післанцем.'' Але, на вулиці стає щораз густійше. Де-хто вже кричить: ,,Дурноватий!'' Не жду довго — бачу стоїть на боці якась повозка. Сїдаю й кричу: їдь! Візник затяв конї — гонимо, як вихор. Нараз чую — хтось тулить ся до мене. При світлї вуличної лямпи пі знаю якусь женщину. Вибачайте, була се якась бабуня.... кривобока — позатим нїчого собі ще... Хочу оправдати ся перед нею, але не дає менї й одного

словечка сказати. „Ви мене викрали. знеславили перед тільки народа я пропаща на віки!...“ А тут ще на моє горе вмішав ся візник та заявив що коли треба буде, він перед судом присягне, що все те правда. Їдемо дальше. Моя товаришка не випускає мойого рамени. держить ся наче репях кожуха. Стаємо перед якоюсь хатою. Я хочу втікати. але хтось хватає мене за ковнїр. Пізнійше я дізнав ся що се був сестрінок тої бабунї. О. здоровий із нього забіяка!... Тож не дивуйте ся люди, що я пішов у хату. Моя товаришка була вдовою... а коли сестрінок загрозив кулаком — що було робити — наставив я палець. а він засунув на нього перстень... [оглядає палець]. Від тої хвилї я втратив всю силу в тому палцю... Прокляте розсїяне! Не лиш загортка пропала, але ще і женити ся мушу.... Женити ся — але з ким? З бабою, що моглаб бути старшою сестрою моєї матусї!... Присягала ся.

відьма, що тільки неслава змушує так рішучо брати ся до мене!... Еге. яб за крутив юра — але ті кулаки!... Прийдеть ся пропадати із опудалом, що до того ще нї цента при душі не має. От. хитра штука!... Та вже чорт бери. що вженю ся. але як подумаю, що відтак можу ся забути й поцїлую її... бррр... (мовчанка). Якесь лихо переслїдує мене від народженя. Батько завсїгди говорив, що я на свїт народив ся лиш через забудьковатість бузька, що мав принести дївчинку а не мене. Подумайте. прошу: колиб я був вродив ся дївчинкою, не зазнавби тепер стїльки лиха... Відтак мали мене охрестити іменем Павло але батько забули і записали мене Парфентій... Тепер люди все сміють ся із мене.... А думаєте може. що на сьому скінчило ся? Деж там! Родичі хотїли. щоб я став лїкарем, а я помилив ся і став аптикарем. А й ту ще не веде ся. Раз — памятаю добре — болїло когось

в животі. От, прийшов за мяткою, а я в розсіяню дав йому листків на прочище не. Ну, а після того — що думаєте?.... два днї його чистило без упину!... Але я розговорив ся а треба спішити ся, бо завтра вінчанє а сестрінок „молодої" обіцявсь мене ранїсенько збудити... (зїває). О, певно вже пізно. (сягає по годинник, а рівночасно випадає з кишенї лист в ковертї). Що се, лист? Звідки би він взяв ся? (думає). Ага, от нагадав: ще передвчера менї принесли... От, зно ва забув прочитати, бісова память! (роздирає коверту і читає): Вельми Шановний Пане Парфентій! Моя тїточка, тільки що одержала лист від адвоката, що блаженної памяти її чоловік був асе курований й по ньому тїточка має дістати пять тисячів долярів. (счудований звертаєть ся до слухачів). Но, і бачите, мої панове й панї, ще будуть доляри у добавку. Се вже красше! [читає дальше]. Тому дорога тїточка змінила свою

думку... і за вас не піде! [зразу посумнів. відтак з радости гуляє]. Ви тепер вільний. З поважанєм — Михайло Розбийніс. (складає лист поволи. цілує та сердечно приговорює). Дайже му Боже царство небесне! Який добряга старий небіщик!... Тепер зможу свобідно вибрати. кого захоче моє бідне серденько.. З радости аж світ менї покрасшав. чую якусь силу в собі. молодість... Може ще й ум зміцнить ся та перестану забувати ся!...

(відходить).

„САМОВБІЙНИК".

ДІЯЛЬОҐ.

І-ший добродій на сцені, ІІ-гий в кріслах, між людьми.

І. добродій (входить на сцену сильно схвильований): Діждав ся.... мушу вмирати! (задумуеть ся на хвилю) Револьвер, чи отруя? Острий ніж, чи мотузок? Або, може у воду скочити?..... Але нї; краще вже кинути ся під колеса поїзду, бодай перед суд тягати муть зелїзничників й дехто страху наість ся... О, ти невірна Теклюню! Ти причино страшних моїх мук! (великими ступінями ходить по сценї). А я так кохав

її!... Але хто-ж то міг знати, що вона буде віроломна, що недодержить слова хто би думав, що присягаючи менї досмертну любов, другому жінкою стане! (розжалїв ся) А однак, коли пригадаю собі перебуті із нею хвилї... Вонаж така вродлива, така принадлива!.. (із захватом). Чорна, довга коса, зубочки наче перли, уста коралеві, багрянець на личку... (хмарить ся). І я те все втратив!... На шість тижнїв виїхав до... (подати місцевість) певний її любови а вернувши мов грім із ясного неба паде на мене вістка, що моя Теклюня повінчана вже з якимсь олїйником!... (З огірченєм). Стало ся, мушу погибати, а нї то хиба прийшлоб ся здуріти... Га, негідниця, як то їй спішно було!... Але, коби то я дістав в свої руки того Макуха то здавив би його аж олїй поплив би.... Падлюка! Убійник мойого щастя...

II. добродій (із межи гостий на салї, говорить грімко): А то комедіянт!

І. добр: Хто сказав комедіянт. хто посмів ще насміхати ся із мойого нещастя?

ІІ. добр: Ет. не дуже то так велике нещасте!

І. добр: Вибачайте. про се я вас не питаю. А слухати вашого базїканя я не обовязаний.

ІІ. добр: Так. пане. але ми заплатили вступ на концерт, то з якої речі маємо слухати ваших жалощів? Се зовсїм не інтересне.

І. добр: Ви без серця; колиб знали що стало ся....

ІІ. добр: Нїщо важного.

І. добр: (з огірченем): Вам здаєть ся — але для мене воно так важне, що завтра в ту саму пору вже лиш закостенїле тїло моє оглядати муть.

ІІ. добр.: Не думаю...

І. добр. (підхватує): Не вірите? Ваші слова обиджають мене, жадаю сатисфакції!

II. **добр.** (до зібраних): Прошу, чи чули ви що подібного? (до I. добродія): дістанете сатисфакцію.... коли завтра напишуть в часописях, що ви, добродію, з глузду з'їхали.

I. **добр.**: А про вас скажуть, що ви страхопуд!

II. **добр**: Сього за богато мій пане, сього вже не стерплю! (встає і йде на сцену).

I. **добр.** [до людий]: що він задумав? Хоче бити ся на сценї?

II. **добр.** [вже на сценї, злїсно]: Гов, спинїть ся мій пане. Ви назвали мене олїйником!

I. **добр.** [счудуваний]: Я — вас?

II. **добр.**: Обіцяли здавити — як макух....

I. **добр.** [показує на чоло]: Він щось тее....

II. **добр.**: Насміхаєтесь із мойого чесного назвиска!

I. **добр.** [счудувавсь]: Із вашого на-

звиска? Яке воно?

II. добр.: Макух!

I. добр.: О, се ви Макух?... Га, нещасний!... [замірився на його, але отямив ся; з насмішкою]: Але де ваша жінка мій панцю. Ходите на концерти самий, зараз в два тижні після вінчаня?...

II. добр.: Після чийого вінчаня?

I. добр. [у бік]: А що, не казав я, він щось тее? (до добр.) Отже Теклюня?...

II. добр. (впадає в його слова):...і дальше остає Теклюнею.

I. добр.: Ніяк не розберу... То ви не оженили ся?

II. добр.: Анї не снить ся менї.

I. добр.: Але-ж менї знакомі про се говорили.

II. добр.: Позвольте менї сказати, а всего дізнаєтесь: Батько Теклюнї дійсно задумав в часї вашої неприсутности мене із нею оженити. Одного разу зайшов в мою олійню і каже: той добряга Га-

манець...

І. **добр.** (сердечно): Чесний чоловяга, як же він гарно висказуєсь про мене!

ІІ. **добр.**: Отже каже: той добряга Гаманець завертає голову моїй Теклюні.

І. **добр.** (перебиває): А що? вона мною завернула собі голову!

ІІ. **добр**: Але я, так він каже, чоловікови без інтеліґенції, без становиска і маєтку, моєї дитини не віддам!

І. **добр.**: Так сказав той простак?

ІІ. **добр.**: Моя дочка, він дальше сказав, і вродлива, і маєток має... Їй щасте яб хотів повірити в руки відповіднійшого чоловіка...

І. **добр.**: А то підлий!

ІІ. **добр.**: Тому й не дивуйте ся, що я з того скористав і рішив ся попробувати щастя. Буду мав, думаю собі, жінку, олійню, придане...

І. **добр.** [злісно]: Падлюка!

ІІ. **добр.**: Відвідав я родичів раз,

опісля був у них в гостині і...

І. добр.: Освідчився ся бідняго?

ІІ. добр.: На щасте — ні! Бачите... межи многими щирими друзяками маю двох: один, се громадський писар, а другий помічник дентиста. Перший менї сказав: що цілий маєток Теклюнї склада ся із 40 акрів задовженої пісковини, а другий: що вона має штучні зуби.

І. добр.: Не може бути!

ІІ. добр.: Коли їй витягали пеньки, відпала коса!

І. добр.: Що я чую?

ІІ. добр.: Ось і бачите, сейчас завернув з дороги, а злобні люди вже й оженили мене!... Я думав полатати свої дїри її приданим, а за те терплю тепер наругу!

І. добр. [схвильований]: Се менї спричиняє подвійний біль: Теклюня має штучні зуби, чужу косу, а може й підмальоване лице, а ще й нелюбить мене! Батько до того назвав мене дураком....

II. добр.: Того я не казав....

I. добр.: Але може подумав таке. що?

II. добр.: Се можливе.

I. добр.: Не остає менї нїщо иншого як закінчити се дурне житє... Прощай світе, прощайте людоньки добрі... такі знущаня, се за много на мене! (мовчанка) Пане Макух, перед смертю яб хотїв з вами поєднати ся.... Маєте доволї часу?

II. добр.: О що ходить?

I. добр.: Ходїм на вечерю. Ще одна хвиля житя, а відтак випю отрую.

II. добр.: О, так, се вже моя голова, що сьогодня я вам поможу отруїтись, коб лиш саморобки де дїстати!... [бере попід руки I. добр. кланяєть ся зібраним і оба виходять]. Добраніч, чесна громадо!

КОНЕЦЬ.

ДРАМАТИЧНІ ПІДРУЧНИКИ.

Живий труп, драма в 6 діях.....30
Жидівка вихрестка, драма в 5 діях.....50
Замрачений світ, драмат. образ в 4 діях.....35
За Німан іду, оперета в 4 діях.....20
Запорожець за Дунаєм, опера в 3 діях.....25
Запорожський клад, в 3 діях.....20
За сиротою, Бог з калитою, образ в 6 діях.....25
Зимовий вечер в 2 діях.....20
Зоря нового життя, комедія в 4 діях.....30
З розгону, фарса в 1 дії.....15
Іцко Сват, комедія в 1 дії.....10
Канадийський жених, драма в 4 діях.....25
Капраль Тимко або Що нас губить, в 5 діях.....20
Катерина, драма в 4 діях.....40
Княгиня Любов, драма.....15
Козак-Невмирака, образ в 1 дії.....10
Куплєти.....15
Мазепа, драма в 5 діях.....35
Манігрула, комедія в 1 дії.....15
Мартин Боруля, комедія в 5 діях.....35
Марусина ялинка, різдвяна пєска для дітий.....15
Мати наймичка, драма в 4 діях.....25
Між бурливими филями, драма в 4 діях.....35
Монольоги і діяльоги.....25
Мужики Аристократи, народний образ в 2 діях.15
На відпуст до Києва, комедія в 3 діях.....30
Назар Стодоля.....25
На старости літ, в 1 дії.....10
Наталка Полтавка, комедіо-опера в 2 діях.....20

ДРАМАТИЧНІ ПІДРУЧНИКИ.

На Тихі Води, На Ясні Зорі, в 4 діях 25
Невольник, драма в 5 діях 25
Недолюдки, бувальщина в 3 діях 30
Не клени, образ з життя народа в 1 дії 10
Нещасне кохане, драма в 5 діях 25
Ой, не ходи Грицю, та на вечерниці, драма в 5 д. 30
Орися, в 4 діях 30
Осінні скрипки, драма в 5 діях 35
Осінньої ночі, трагелія 15
Ох, не люби двох! Оперета в 3 діях 25
Пан Писар, штука в 3 діях 20
Панна штукарка, комелія в 4 діях 30
Пекло в хаті, в 1 дії 15
Підгіряни, в 3 діях 50
Пімста Жидівки, в 5 діях 40
Повернув із Сибіру, драма в 5 діях 30
По ревізії, комедія в 1 дії 20
Пошились в дурні, комелія 35
Простак, комелія в 1 дії 20
Сатана в бочці 10
Сватанє на Гончарівці, в 3 діях 50
Свекруха, комелія в 3 діях 25
Свідки, в 1 дії 10
Страйк, образ з життя хліборобів в Галичині 3 дії 20
Святого Вечера, драма в 1 дії 15
Трійка гільтаїв, комелія в 5 діях 35
Убійники, мельодрама в 5 діях 25
Украдене щастє, драма в 5 діях 25
Хвилинка втіхи, жарт в 1 дії 15

FEB 1 1984

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POC

UNIVERSITY OF TORONTO LIBR